

JASNA GÓRA

A. MARCONI

RE. 1923

JASNA GÓRA

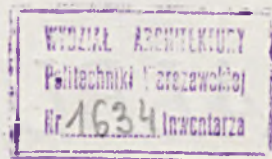
ALBUM

1634

CZĘSTOCHOWA 1928
NAKŁADEM OO. PAULINÓW

9(438) Częstochowa

*DRUK WYKONANO TECHNIKĄ ROTOGRAWURY W ZAKŁADACH GRAFICZNYCH
DRUKARNI I KSIĘGARNI ŚW. WOJCIECHA W POZNANIU.*

Zakon OO. Paulinów, który początek swój wywodzi od św. Pawła I Pustelnika i jego naśladowców, rozwija się w średniowieczu przedewszystkiem na Węgrzech, gdzie w roku 1261 otrzymuje zatwierdzenie Stolicy św., a w roku 1319 regułę św. Augustyna i swoje konstytucje. Pierwszym klasztorem Paulinów w Polsce jest założony w roku 1382 klasztor na Jasnej Górze w Częstochowie, ufundowany i wyposażony zrazu przez księcia Władysława Opolskiego, a następnie w roku 1393 i 1414 jeszcze dostatniej uposażony przez króla polskiego Władysława Jagiełłę.

Podanie o tej fundacji mówi, że ówczesny namiestnik Rusi z ramienia Ludwika króla polskiego i węgierskiego, książę Władysław Opolski, podczas oblężenia twierdzy bełzkiej przez Tatarów modlił się w kaplicy zamkowej przed znajdującym się tam starożytnym Obrazem Matki Boskiej. Po zwycięskim odparciu napadu książę powziął zamiar przewiezienia owego Obrazu, ugodzonego strzałą podczas oblężenia, do rezydencji swej w Opolu na Śląsku. Gdy wóz, na który Obraz położono, w drodze pod Częstochową stanął i nie ruszył z miejsca dalej,

księżę modlił się i we śnie otrzymał wskazówkę, aby Obraz pozostawić na Jasnej Górze (Clarus Mons) pod Olsztynem. Na rozkaz księcia Obraz umieszczono w tamtejszym drewnianym kościółku. Niebawem sprowadzeni z Węgier pustelnicy św. Pawła objęli straż nad Obrazem i obok założyli klasztor uposażony przez pobożnego i możnego księcia. Odtąd, za jego przykładem, królowie polscy otaczali pierwszy klasztor pauliński stałą opieką, obdarzali hojnemi zapisami i przywilejami.

* * *

Najstarszą częścią murów Jasnogórskich jest prezbiterjum obecnej kaplicy Matki Boskiej. W wieku XV do kaplicy dobudowano kościół murowany i część klasztoru. Za panowania królów Zygmunta III i Władysława IV budynki drewniane zostały zastąpione murowanymi, przebudowano również kościół, otaczając go wraz z klasztorem wałami, fosami, tudzież warownymi murami i basztami. W roku 1813 zburzono i rozebrano do połowy mury fortecy, tak ściśle związanej z historją Jasnej Góry i czcią Obrazu.

Cześć Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej rozpowszechnia się już w wieku XV, dochodzi zaś do szczytu po pamiętnym w dziejach Polski roku 1655, kiedy twierdza Jasnogórska, broniona przez załogę mężnych rycerzy i zakonników, odparła oblężenie Szwedów. Najazd szwedzki ogarnął wówczas całą Polskę, naraził państwo na możliwość równoczesnego zaatakowania przez sąsiadów, spowodował ucieczkę króla ze stolicy i pogrążył kraj w zamęt niesnasek wewnętrznych. Punktem zwrotnym w przebiegu i wyniku wojny polsko-szwedzkiej stała się obrona Jasnej Góry, odparcie nieprzyjaciela z pod murów stolicy Królowej Korony Polskiej.

Z najdalszych zakątków niedawno zajętego przez wrogów kraju dążą do Cudownego Obrazu pielgrzymki, z tem większą odtąd wiarą korzą się u stóp ołtarza kaplicy Jasnogórskiej królowie, magnaci, rycerze i lud polski. Wzrasta znaczenie działalności Paulinów w Polsce, a zwiększona cześć oddawana Matce Najświętszej znajduje swój wyraz w dekreście papieża Klemensa XI, po którym dnia 8 września 1717 roku następuje uroczystość koronacji Jej Cudownego Obrazu.

W następnych latach wnętrze kościoła Jasnogórskiego zostało bogato ozdobione, przede wszystkim wzniesieniem wielkiego ołtarza.

W końcu wieku XVII-go i w pierwszej połowie XIX-go klasztor Jasnogórski narażony był na kilkakrotne oblężenia i pożary. Ostatni pożar w roku 1900 zniszczył wieżę kościelną, która jednak w krótkim czasie została odbudowana.

W ostatnich latach przed wojną dookoła wałów klasztornych stanęły stacje Męki Pańskiej, wykonane przez artystę-rzeźbiarza Piusa Welońskiego.

Po wojnie, w której Polska odzyskała niepodległość, klasztor Jasnogórski dzięki staraniom Zakonu OO. Paulinów podnosi się z każdym rokiem: wybudowane zostały obszerne „Krużganki Stołu Pańskiego” z kaplicą i spowiednią — według projektów prof. A. Szyszko-Bohusza, odrestaurowano wnętrze kościoła, uporządkowano i urządzono Skarbiec, z początkiem zaś roku 1926 przeprowadzono konserwację Cudownego Obrazu.

Widok Jasnej Góry z lotu ptaka.
Vue de Jasna Góra. à vol d'oiseau.

Widok ogólny Jasnej Góry.
Vue générale de Jasna Góra

Widok ogólny Jasnej Góry.
Vue générale de Jasna Góra.

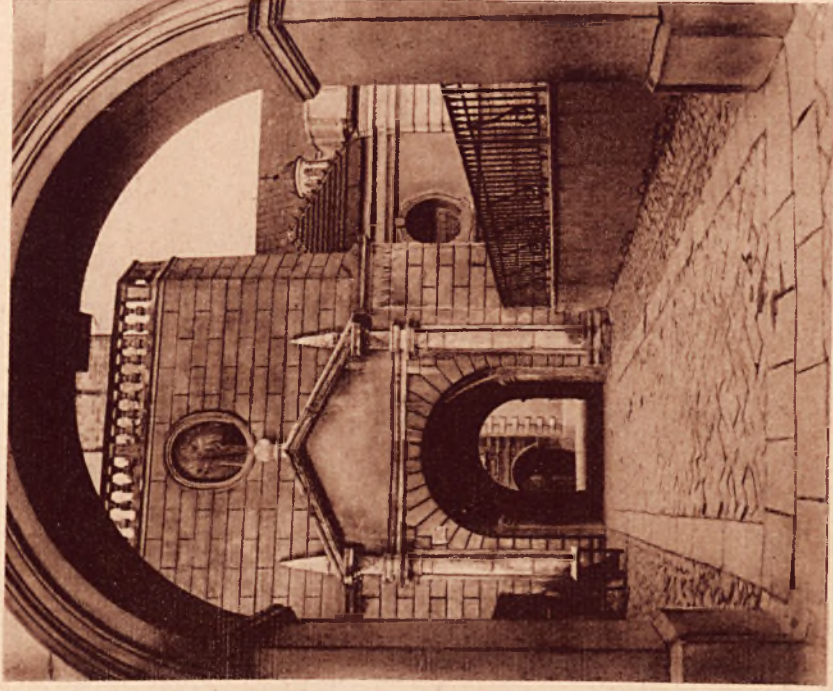
Klasztor Jasnogórski.
Monastère de Jasna Góra.

Brama Lubomirskich.
Porte Lubomirski.

Brama Wąłowa.
Porte des Remparts.

Wejście do kościoła i brama Potockich.
Entrée de l'église et porte Potocki.

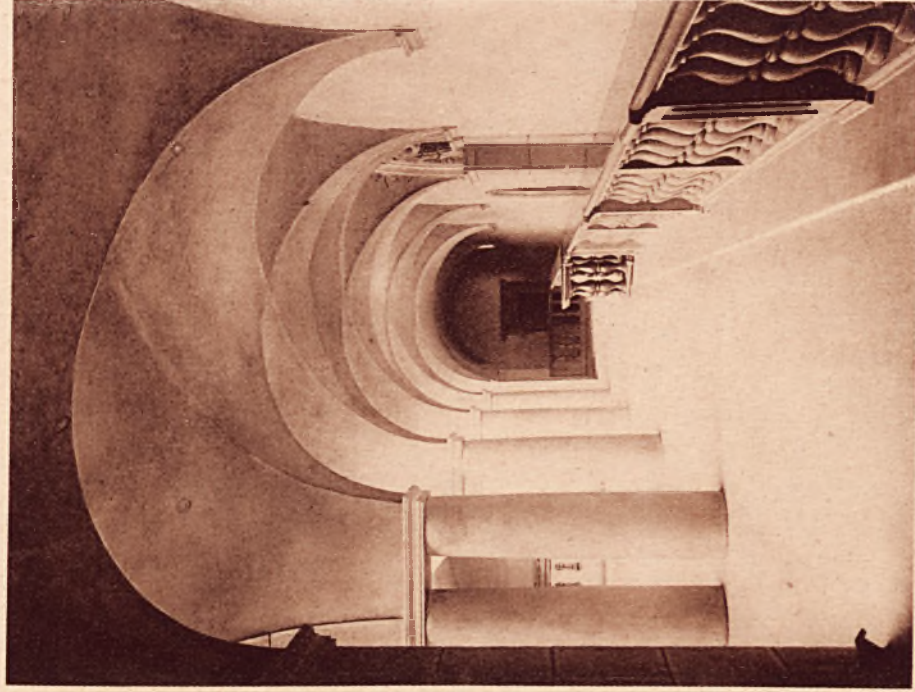
Pomnik O. Kordeckiego.
Monument du Révérend Père Kordecki.

Kaplice.
Chapelles.

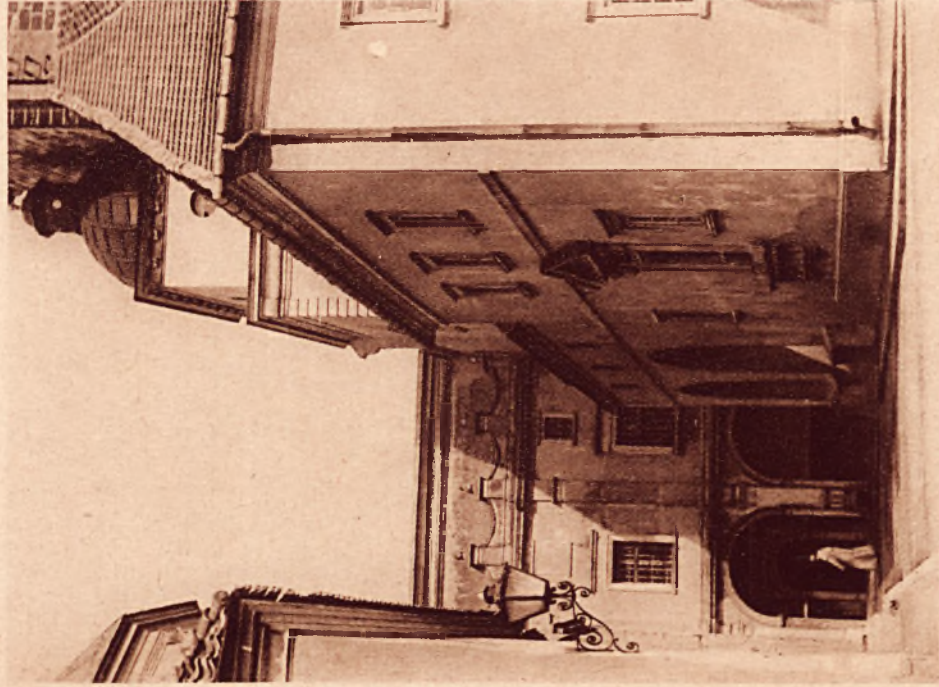
Krużganki.
Cloîtres extérieurs.

Kaplica Przenajświętszego Sakramentu.
Chapelle du Très Saint-Sacrement.

Wejście do kaplicy M. Boskiej.
Entrée de la Chapelle de la Sainte Vierge.

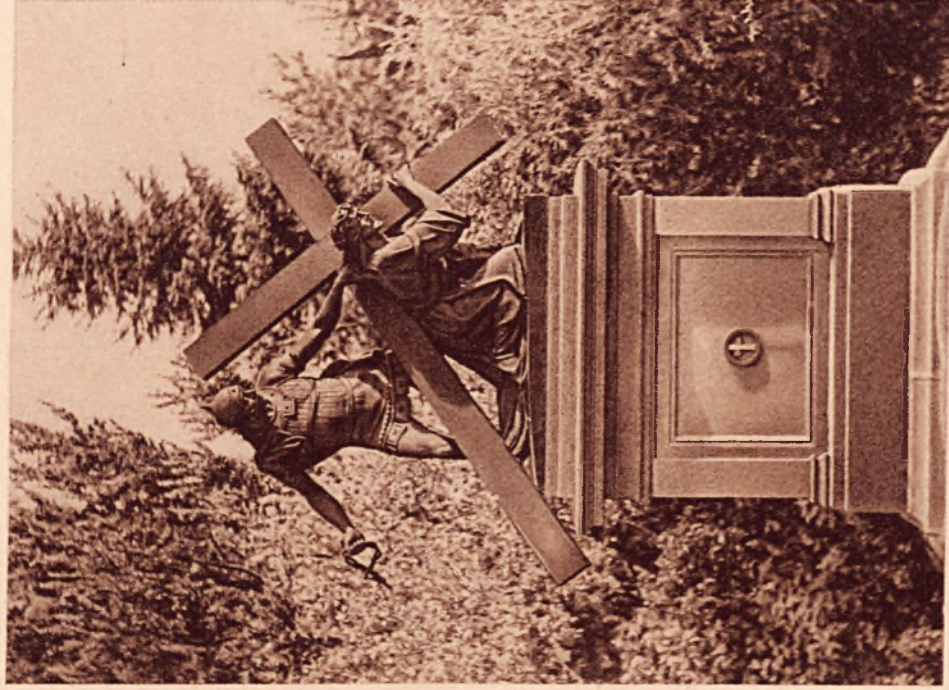
Dziedziniec klasztorny.
Cour du Monastère.

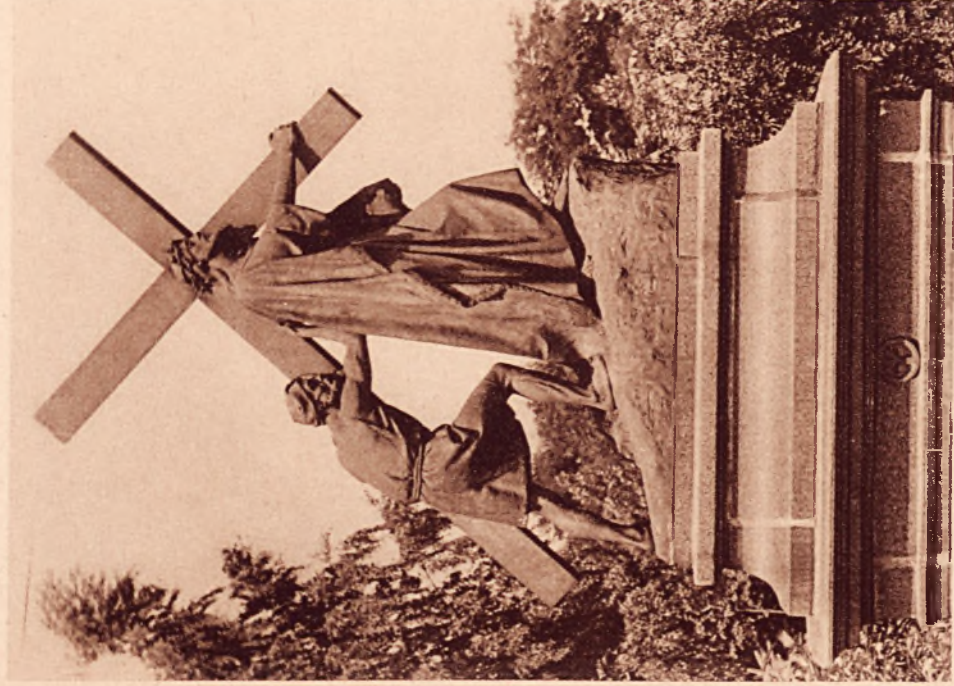
Wały i widok na stacje Męki Pańskiej.
Remparts et vue des Stations du Chemin de la Croix.

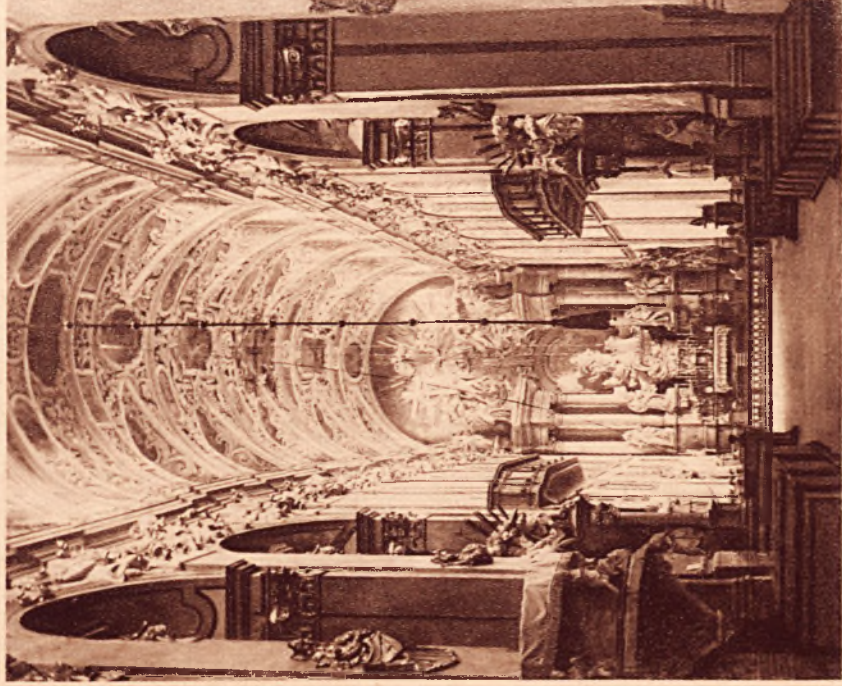
Stacja III.
Ile Station.

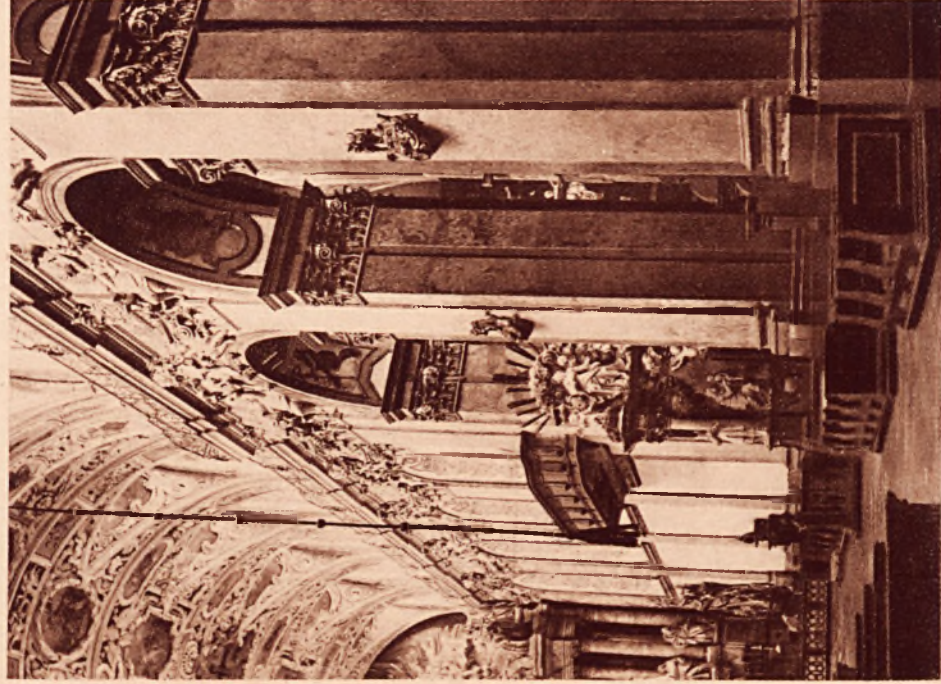
Stacja V.
Ve Station.

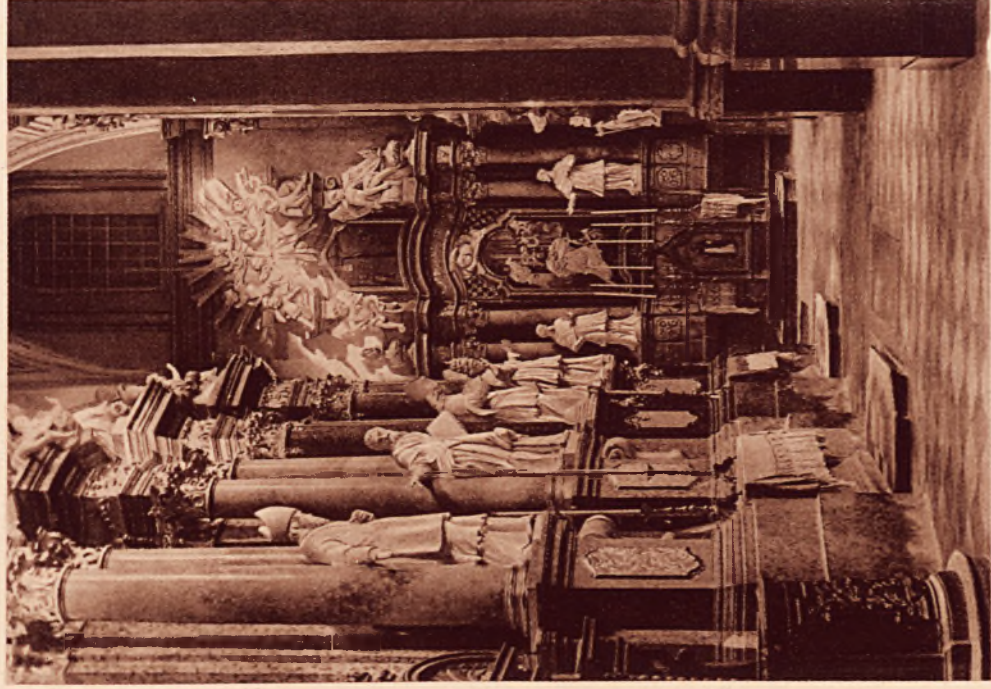
Wnętrze kościoła. Oltarz wielki.
Intérieur de l'église. Maître Autel.

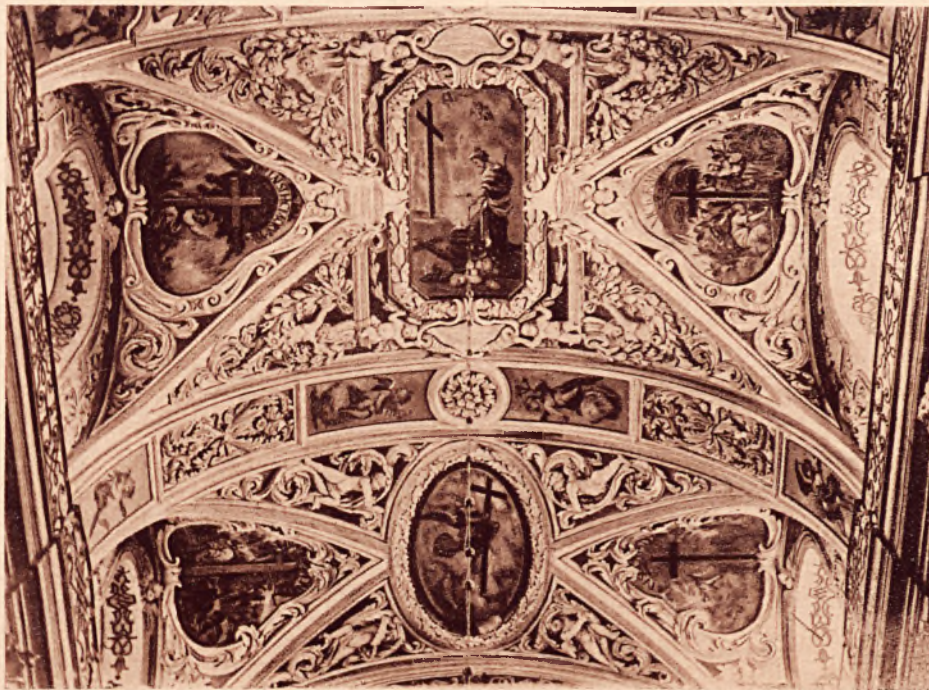
Wnętrze kościoła. Filary nawy głównej.
Intérieur de l'église. Piliers de la nef principale.

Wnętrze kościoła. Ołtarz boczny.
Intérieur de l'église. Autel latéral.

Fragment sklepienia nawy głównej.
Fragment de la voûte de la nef principale.

Fresk na sklepieniu nawy głównej.
Fresque de la voûte de la nef principale.

Fresk na sklepieniu nawy głównej.
Fresque de la voûte de la nef principale.

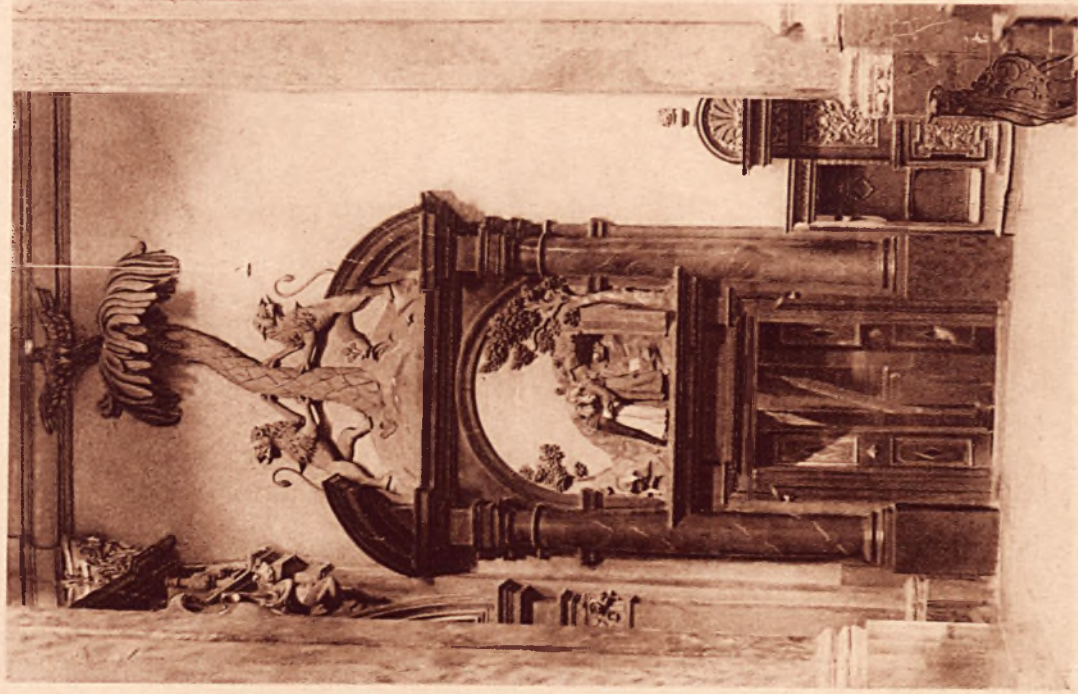
Zakrystja.
Sacristie.

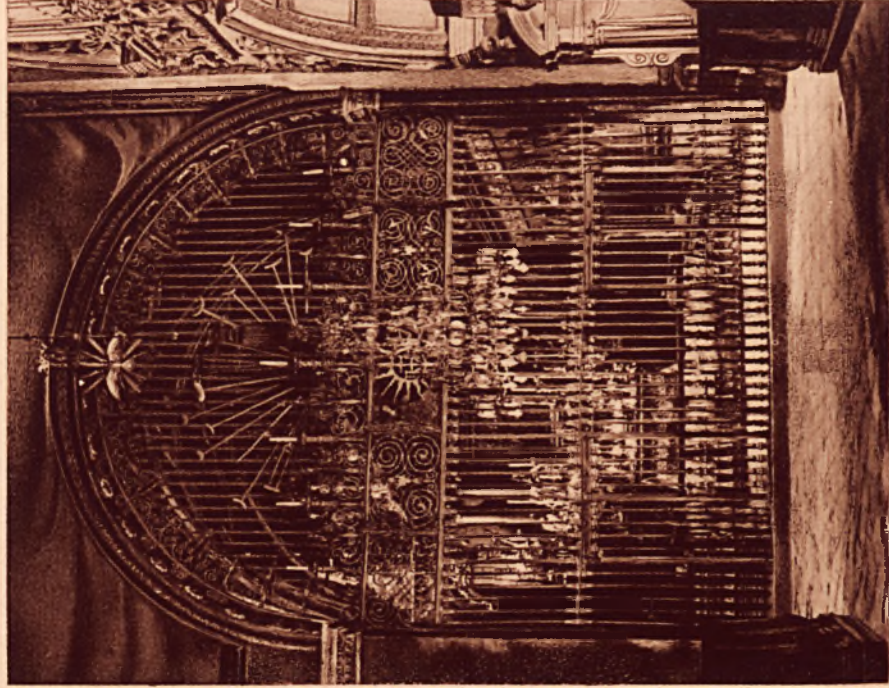
Skarblec.
Trésor.

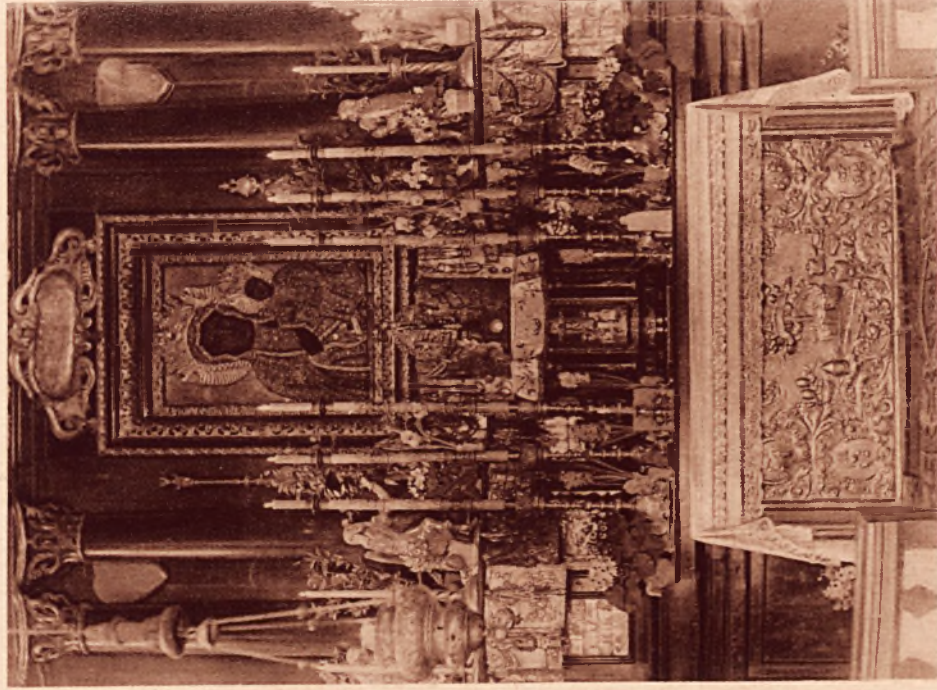
Portal wejścia do kaplicy M. Boskiej.
Portail de la Chapelle de la Sainte-Vierge.

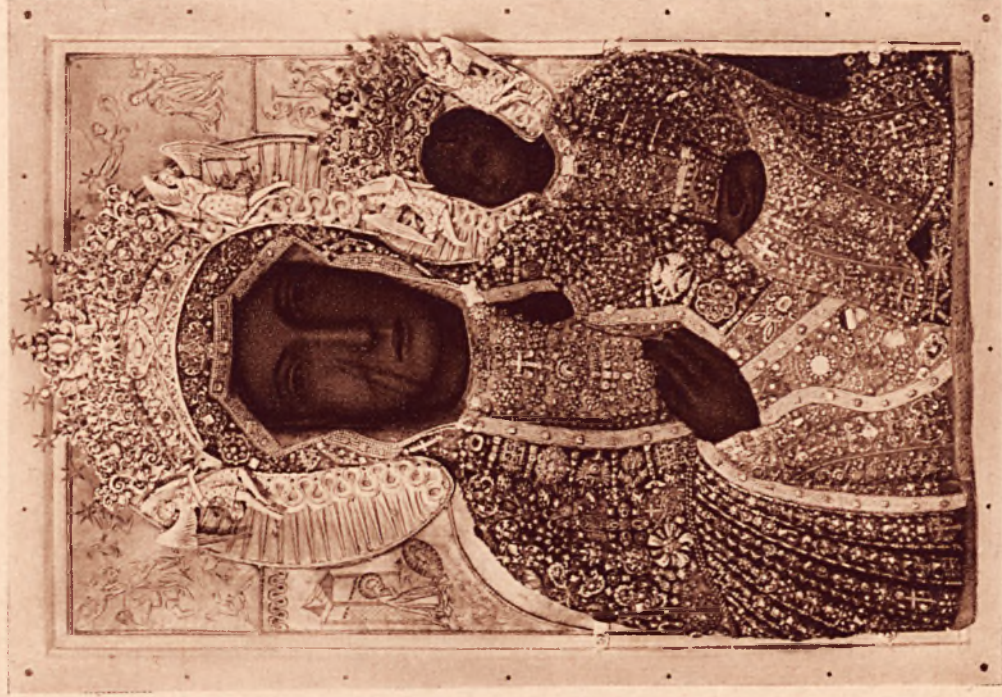
Wnętrze kaplicy M. Boskiej.
Intérieur de la Chapelle de la Sainte-Vierge.

Ołtarz z Obrazem Cudownym.
Autel avec Image Miraculeuse.

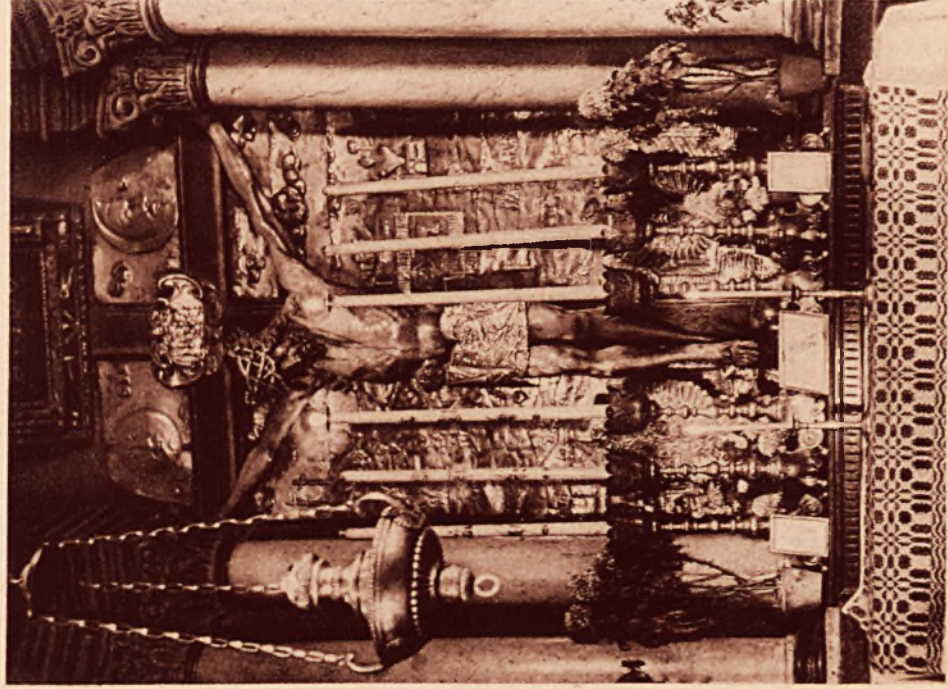
Obraz Cudowny M. Boskiej (w sukience).
Image Miraculeuse de la Sainte-Vierge (en robe).

Obraz Cudowny M. Boskiej (bez sukienki).
Image Miraculeuse de la Sainte-Vierge (sans, robe).

Ołtarz Chrystusa Ukrzyżowanego.
Autel de Jésus Crucifié.

Sala Rycerska.
Salle des Chevaliers.

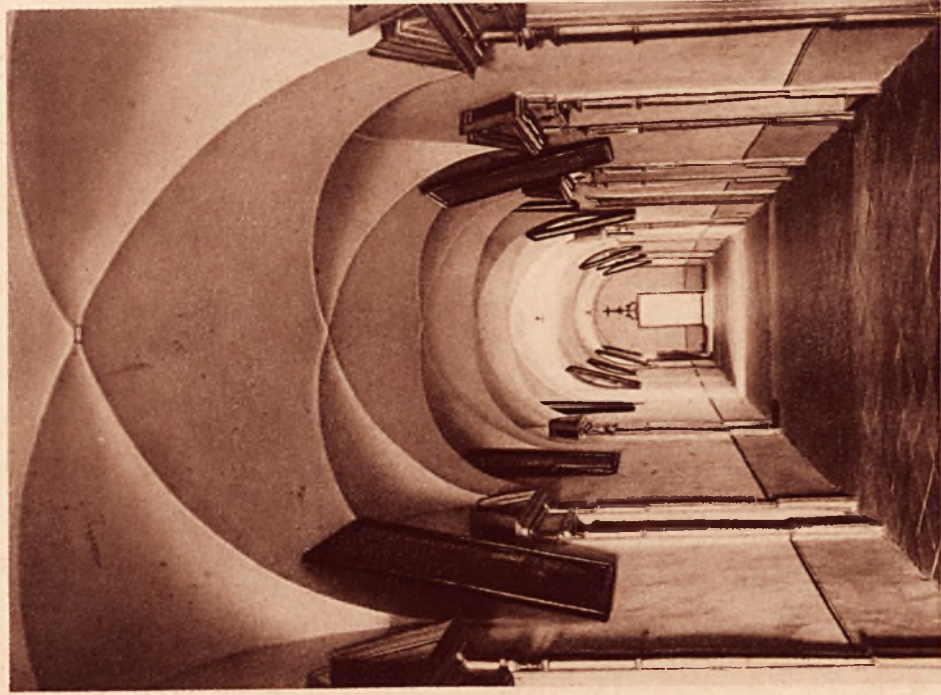
Biblijoteka.
Bibliothèque.

Fresk na sklepieniu sali biblijotecznej.
Fresque de la voûte de la Bibliothèqne

Kurytarz klasztorny.
Corridor Conventuel.

Refektarz.
Réfectoire.

Krucyfiks w refektarzu.
Crucifix du Réfectoire.

BIBLIOTEKA
WYDZ.
ARCHITEKTURY

SPIS ILUSTRACYJ:

Widok Jasnej Góry z lotu ptaka.
Widok ogólny Jasnej Góry.
Widok ogólny Jasnej Góry.
Klasztor Jasnogórski.
Brama Lubomirskich.
Brama Wałowa.
Wejście do kościoła i brama Potockich.
Pomnik O. Kordeckiego.
Kaplice.
Krużganki.
Kaplica Przenajświętszego Sakramentu.
Wejście do kaplicy M. Boskiej.
Dziedziniec klasztorny.
Waty i widok na stacje Męki Pańskiej.
Stacja III.
Stacja V.
Wnętrze kościoła. Ołtarz wielki.
Wnętrze kościoła. Filary nawy głównej.

Wnętrze kościoła. Ołtarz boczny.
Fragment sklepienia nawy głównej.
Fresk na sklepieniu nawy głównej.
Fresk na sklepieniu nawy głównej.
Zakrystja.
Skarbiec.
Portal wejścia do kaplicy Matki Boskiej.
Wnętrze kaplicy M. Boskiej.
Ołtarz z Obrazem Cudownym.
Obraz Cudowny M. Boskiej (w sukience).
Obraz Cudowny M. Boskiej (bez sukienki).
Ołtarz Chrystusa Ukrzyżowanego.
Sala Rycerska.
Biblioteka.
Fresk na sklepieniu sali bibliotecznej.
Kurytarz klasztorny.
Refektarz.
Krucyfiks w refektarzu.

WSTĘP NAPISAŁ DR. WOJCIECH STANISŁAW TURCZYŃSKI.
ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE WYKONAŁ STEFAN ZYBERK-PLATER W WARSZAWIE.

BIBLIOTEKA
WYDZ.
ARCHITEKTURY

SPIS ILUSTRACYJ

Wstęp	1
Wykaz nazw i symboli	2
Wykaz nazw i symboli	3
Wykaz nazw i symboli	4
Wykaz nazw i symboli	5
Wykaz nazw i symboli	6
Wykaz nazw i symboli	7
Wykaz nazw i symboli	8
Wykaz nazw i symboli	9
Wykaz nazw i symboli	10
Wykaz nazw i symboli	11
Wykaz nazw i symboli	12
Wykaz nazw i symboli	13
Wykaz nazw i symboli	14
Wykaz nazw i symboli	15
Wykaz nazw i symboli	16
Wykaz nazw i symboli	17
Wykaz nazw i symboli	18
Wykaz nazw i symboli	19
Wykaz nazw i symboli	20
Wykaz nazw i symboli	21
Wykaz nazw i symboli	22
Wykaz nazw i symboli	23
Wykaz nazw i symboli	24
Wykaz nazw i symboli	25
Wykaz nazw i symboli	26
Wykaz nazw i symboli	27
Wykaz nazw i symboli	28
Wykaz nazw i symboli	29
Wykaz nazw i symboli	30
Wykaz nazw i symboli	31
Wykaz nazw i symboli	32
Wykaz nazw i symboli	33
Wykaz nazw i symboli	34
Wykaz nazw i symboli	35
Wykaz nazw i symboli	36
Wykaz nazw i symboli	37
Wykaz nazw i symboli	38
Wykaz nazw i symboli	39
Wykaz nazw i symboli	40
Wykaz nazw i symboli	41
Wykaz nazw i symboli	42
Wykaz nazw i symboli	43
Wykaz nazw i symboli	44
Wykaz nazw i symboli	45
Wykaz nazw i symboli	46
Wykaz nazw i symboli	47
Wykaz nazw i symboli	48
Wykaz nazw i symboli	49
Wykaz nazw i symboli	50
Wykaz nazw i symboli	51
Wykaz nazw i symboli	52
Wykaz nazw i symboli	53
Wykaz nazw i symboli	54
Wykaz nazw i symboli	55
Wykaz nazw i symboli	56
Wykaz nazw i symboli	57
Wykaz nazw i symboli	58
Wykaz nazw i symboli	59
Wykaz nazw i symboli	60
Wykaz nazw i symboli	61
Wykaz nazw i symboli	62
Wykaz nazw i symboli	63
Wykaz nazw i symboli	64
Wykaz nazw i symboli	65
Wykaz nazw i symboli	66
Wykaz nazw i symboli	67
Wykaz nazw i symboli	68
Wykaz nazw i symboli	69
Wykaz nazw i symboli	70
Wykaz nazw i symboli	71
Wykaz nazw i symboli	72
Wykaz nazw i symboli	73
Wykaz nazw i symboli	74
Wykaz nazw i symboli	75
Wykaz nazw i symboli	76
Wykaz nazw i symboli	77
Wykaz nazw i symboli	78
Wykaz nazw i symboli	79
Wykaz nazw i symboli	80
Wykaz nazw i symboli	81
Wykaz nazw i symboli	82
Wykaz nazw i symboli	83
Wykaz nazw i symboli	84
Wykaz nazw i symboli	85
Wykaz nazw i symboli	86
Wykaz nazw i symboli	87
Wykaz nazw i symboli	88
Wykaz nazw i symboli	89
Wykaz nazw i symboli	90
Wykaz nazw i symboli	91
Wykaz nazw i symboli	92
Wykaz nazw i symboli	93
Wykaz nazw i symboli	94
Wykaz nazw i symboli	95
Wykaz nazw i symboli	96
Wykaz nazw i symboli	97
Wykaz nazw i symboli	98
Wykaz nazw i symboli	99
Wykaz nazw i symboli	100

WSTĘP NAPISAL DR WOJCIECH STANISŁAW TURCZAK
ZBIÓR FOTOGRAFICZNY WYKONAŁ STEFAN XYBERK-FLATER W WARSZAWIE

BIBLIOTEKA
WYŻSZA
KRAJOWA

1634

DRUK WYKONANO TECHNIKĄ ROTOGRAWURY W ZAKŁADACH GRAFICZNYCH
DROKARNI I KSIĘGARNI ŚW. WŁDZISŁAWA W POZNANIU.

NAKŁADEM OO. PAULINÓW — CZĘSTOCHOWA